

Sikkerhetskontroll

Skills Trafikkskole

Informasjon

I denne presentasjonen finner du løsninger på de ulike oppgavene knyttet til den første delen av førerprøven - sikkerhetskontrollen. (Teller 20% av førerprøven.) Under følger kun en teoretisk gjennomgang.

Det anbefales at du tar en praktisk gjennomgang i skolebilen sammen med din trafikklærer i tillegg. Bildene i sikkerhetskontrollen er av en Volkswagen Golf 2.0 TDI 4-Motion som benyttes i opplæring ved Skills Trafikkskole.

Vær obs på at det kan være ulikheter mellom bilen i presentasjonen og den du benytter til vanlig. Spør din trafikklærer om eventuelle forskjeller.

Bakgrunn

Vegtrafikklovens § 23. Ansvaret for kjøretøyets stand m.m.

Før kjøringen begynner, **skal føreren forvisse seg om at kjøretøyet er i forsvarlig og forskriftsmessig stand og at det er forsvarlig og forskriftsmessig lastet.** Han skal sørge for at kjøretøyet også under bruken er i forsvarlig stand og forsvarlig lastet. Eier av kjøretøy eller den som på eierens vegne har rådighet over det, plikter å sørge for at kjøretøyet ikke brukes dersom det ikke er i forsvarlig stand.

Sikkerhetskontrollen omhandler 7 forskjellige tema

Tema 1: Vognkort

- Nyttelast
- Hengervekt

Tema 2: Dekk

- Dekkdimensjon
- Bæreevne
- Skader
- Slitasje
- Mønsterdybde
- Luftrykk

Tema 3: Lys

- Bremselys
- Nødllys
- Nærlys/Fjernlys
- Parkeringslys
- Tåkelys
- Baklys/Skiltlys

Tema 4: Motorrommet

- Batteri
- Spylervæske
- Bremsevæske
- Olje

Tema 5: Generell sikkerhet

- Varseltrekant
- Servostyring
- Bremskraftforsterker
- Skjevtrekk
- Styring
- Lyd- og Lyshorn
- Sikkerhetsbelter
- Lastesikring
- Refleksvest

Tema 6: Varsellamper

- Airbag
- 2-krets bremsesystem
- ABS

Tema 7: Betjening

- Vindusvisker/spyler
- Varmeapparat

TEMA 1 – VOGNKORT

Nyttelast

Hvor stor nyttelast kan denne bilen ha i tillegg til oss som er i bilen nå?

Førerens vekt er inkludert i "Egenvekt med fører." Det betyr at du ser bort fra fører sin vekt når du regner ut nyttelast. Bagasje + Passasjerer = Nyttelast.

Hvilke ulemper kan du oppleve dersom du har for tung last i bilen?

Bilens bremse- og akselerasjonsmuligheter blir dårligere. I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene.

8. Vekter (kg)

Tillatt totalvekt	1940
Tillatt aksellast	1060 / 930
Egenvekt med fører	1471
Tillatt nyttelast inkl. passasjerer	469
Tillatt vogntogvekt	3695
Tillatt hengervekt, med brems	1700
Tillatt hengervekt, uten brems	930
Tillatt koblingslast	80
Tillatt taklast	80

Hengervekt

Hva er største tillatte totalvekt tilhenger denne bilen kan trekke?

Tillatt hengervekt, med brems: 1700 kg

Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med for tung tilhenger?

Bremse- og akselerasjonsmuligheter reduseres.

I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene.

3500kg - Tillatt totalvekt på bilen = Lovlig tillatt totalvekt tilhenger

Obs! Sjekk alltid med vognkortet at bilen kan trekke vekten på hengeren av svaret gitt i formelen.

Hvor stor "Tillatt totalvekt" tilhenger kan du trekke etter denne bilen med førerkort kl B?

Bruk formelen: $3500\text{kg} - 1940\text{kg}$ ("Tillatt totalvekt" bil) = 1560kg lovlig "Tillatt totalvekt" tilhenger.

Bilen kan trekke 1700kg, men så tung henger kan ikke du kjøre med førerkort klasse B.

Hvilke konsekvenser kan det få å kjøre med tilhenger med for stor tillatt totalvekt?

Vogntogets (bil og hengers) bremse- og akselerasjonsmuligheter reduseres. I tillegg kan du oppleve å få dårligere styring og veigrep på forhjulene.

Det er i tillegg ulovlig å kjøre henger med for stor tillatt totalvekt.

TEMA 2 – DEKK

Dekkdimensjon

12. Aksler / dekk / felger						
Antall aksler		2				
Antall aksler med drift		2				
	Std. Dekkdimensjon	Std. Felgdimensjon	Min LI	Min innpress	Maks sporvidde	Min hast
Aksel 1	205/55 R16	6Jx16	91	46mm	1550mm	V
Aksel 2	205/55 R16	6Jx16	91	46mm	1522mm	
Alternative dekk- og felgdimensjoner for aksel 1 / aksel 2						
Alt 1		6Jx16	/		6Jx16	
Alt 2	195/65 R15 M+S	6Jx15	/	195/65 R15 M+S	6Jx15	
Alt 3	225/40 R18 XL	7.5x18	/	225/40 R18 XL	7.5x18	

Hva er riktig dekkdimensjon på denne bilen?

Standard Dekkdimensjon er 205/55 R 16.

Hvilken bæreevne må dekkene minst ha på denne bilen?

Bæreevne (LOAD INDEX), forkortet "Min. LI" i vognkortet er 91.

Hvilken hastighet må dekkene minimum tåle å bli kjørt med?

V. Dette er en kode for hvor fort dekket må tåle å kjøre.

Det kan ikke være en bokstav lavere i alfabetet

Sjekk at dekkdimensjonen er riktig på alle hjulene:

Se at tallet på dekket samsvarer med vognkortet: 205/55R16

Bæreevne

Sjekk at bæreevnen er riktig på alle hjulene:

Kravet er 91 ifølge vognkortet. Bæreevnen på dette dekket er 91.

Hastighetskoden (V) står rett etter bæreevnen. Kravet i vognkortet.

Skader

Sjekk dekk og felger for skader

Undersøk dekk for rifter, spiker, skruer og hull i slitebanen.

Sjekk felg for sprekker og bulker.

Hvilke skader er mest vanlige?

De mest vanlige skadene er nevnt over.

Konsekvens av skade på dekk er at det går tomt for luft. Skade på felg gir dårlig stabilitet.

Slitasje

Sjekk slitasjen på alle hjulene

Se på dekket om det er slitt likt både på midten og utpå sidene.

Hva kan slitasjen fortelle deg?

Hvis dekket er slitt på sidene har det vært for lite luft.

Slitasje i midten forteller at det har vært for mye luft.

Er dekket slitt kun på en side er det noe galt med hjuloppheng og/eller forstilling.

Mønsterdybde

Sjekk mønsterdybden på alle hjulene.

På sommerdekk viser Slitasjevarslerne (se pilene) minstekravet til mønsterdybde (1.6mm). Slitasjen sjekkes der dekket er mest slitt. Vinterdekk må man måle.

Hva kan skje under kjøring med for liten mønsterdybde?

Det vil øke sannsynligheten for vannplaning, da mønsteret i dekket ikke klarer å drenere bort nok vann. Veigrepet blir betydelig dårligere!

Hva er riktig mønsterdybde på sommer- og vinterdekk?

1.6mm på sommerdekk og 3.0 på vinterdekk.

Lufttrykk

Hva er riktig lufttrykk i dekkene?

Sjekk info i dørkarmen på førersiden eller ved å åpne tanklokket.

Sjekk lufttrykket i alle hjulene.

Bilen har en varselampe som lyser hvis lufttrykket er for lavt. Utover dette kan en sjekke ved å sparke i dekkene og ta en visuell kontroll for å se at dekkene ikke har alt for lite luft.

TEMA 3 – LYS

Bremselys

Sjekk at bremselysene virker:

Få en hjelpemann til å se om lysene fungerer når du trykker på bremsepedalen.

Er du alene, fest varseltrekanten mellom setet og bremsepedalen for å tenne bremselysene.

Er det forsvarlig å kjøre dersom bremselyset ikke virker?

Nei! Trafikken bak vil ikke se at du bremser, noe som kan medføre farlige situasjoner.

Nødlys

Sjekk at nødlyset virker:

Trykk på knappen og gå ut og sjekk at alle blinklysene fungerer.

I hvilke situasjoner vil du bruke nødlyset?

For å varsle om en fare f.eks. ved nødstop, punktering eller trafikkuhell.

Må IKKE brukes sammen med fjernlys eller nærlys!

Nærlys

Minimumskrav: 40m

Sjekk at nærlyset virker og er riktig innstilt:

Vri bryteren helt til høyre for å sette på nærlys.

Bilen har xenonlys med automatisk høydejustering.

Du kan derfor ikke stille inn lysene selv.

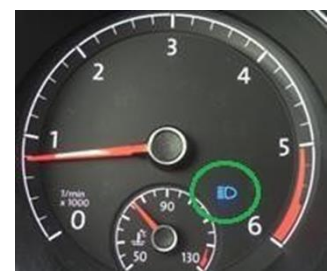
Hvilke ulemper medfører det hvis nærlysene er feil innstilt?

Hvis nærlyset er stilt for høyt, vil dette gi en blindingseffekt for møtende trafikk

Fjernlys

Minimumskrav: 100m

Press blinklysbroten frem for å tenne fjernlysene. Når de er tent, kommer det blå symbolet frem.

Parkeringslys

Sjekk at parkeringslyset virker:

Vri bryteren til andre posisjon (fra venstre) – grønt symbol.

I hvilke situasjoner er det viktig at parkeringslyset fungerer?

Ved stans i mørket for å slippe av passasjerer er det viktig å bruke parkeringslys slik at annen trafikk ser passasjerene som går ut av bilen og for å unngå å unødvendig blende motgående trafikk.

Tåkelys

Sjekk at tåkelys foran og bak virker:

Det ene av de to tåkelysene foran ser du på bildet til venstre. Tåkelys bak lyser kun på venstre side. Trekk lysbryteren til deg for å sette på tåkelys foran og bak.

Hvilke ulemper kan det ha hvis tåkelysene blir brukt feil?

Tåkelys foran kan virke blendende for møtende trafikk, spesielt i mørket. Tåkelyset bak kan misforstås med bremselys.

Baklys/Skiltlys

Sjekk at baklys og skiltlys virker

Vri lysbryteren til høyre

SKILLS

TEMA 4 – MOTORROMMET

Batteri og spylervæske

Hva er risiko med løst batteri?

Det kan forårsake kortslutning. I tillegg inneholder batteriet syre som kan gjøre skade hvis det skulle sprekke pga mangelfullt feste.

Vis hvor du fyller spylervæske:

Se markeringen nederst til høyre i motorrommet.

Sjekk at batteriet sitter fast:

Dytt litt i batteriet for å sjekke

Bremsevæske og olje

Sjekk bremsevæsknivået:

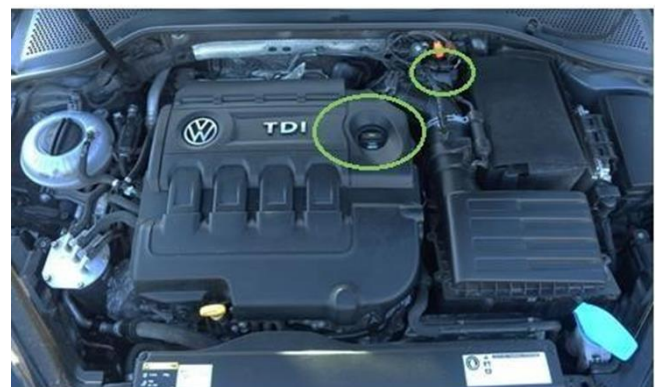
Sjekk nivået på beholderens utside
NB! Den kan være vanskelig å se.
En varsellampe vil lyse hvis nivået er for lavt.

Hva gjør du hvis nivået er for lavt?

Bremsene slitt? lekkasje?
Sjekk med verksted.

Vis hvor du fyller olje:

Se markeringen nederst til venstre i motorrommet.

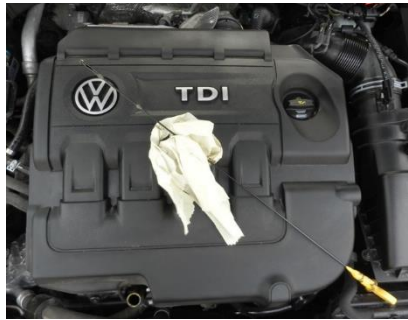

Oljesjekk

Sjekk oljenivå

Ta opp målepinnen, tørk av med papir, sett den ned igjen og ta den opp på nytt.

Oljenivået skal være innenfor det skraverte feltet på pinnen.

TEMA 5 – GENERELL SIKKERHET

Varseltrekant

Sett opp varseltrekanten:

Sjekk hvor varseltrekanten finnes i din skolebil.
Vær sikker på at du vet hvordan du monterer den.
Ligger som oftest i bagasjerommet i selve bagasjedøren.
Press inn Volkswagenmerket for å åpne døren.

Hvor vil du plassere varseltrekanten

hvis du skal sette den ut?

Innenfor tettbygd strøk: 50 - 100m.
Utenfor tettbygd strøk: 150 - 250m.
Vurder i tillegg veien – før/etter sving og bakketopp.

Servostyring

Sjekk at servostyringen fungerer:

Sving på rattet når bilen er avslått.
Start bilen og sving på rattet.
Servostyringen fungerer hvis rattet blir lettere å vri på!

Er det forsvarlig å kjøre hvis den ikke fungerer?

Bilen kan kjøres, men servostyringen fungerer ikke.
Bilen må på verksted.

Bremsekraftforsterker

Sjekk at bremsekraftforsterkeren virker:

Pump bremsepedalen til den blir hard. Hold den inne mens du starter bilen. Bremsepedalen skal synke litt inn når bremsekraftforsterkeren fungerer.

Er det forsvarlig å kjøre hvis den ikke fungerer?

Nei! Du må trykke hardere på bremsen for å oppnå bremsetrykket du vanligvis får.

Dette vil være uvant for en sjåfør, og kan føre til farlige situasjoner.

Skjevtrekk

Sjekk om bremsene har skjevtrekk under prøvebremsing:

I fart: Slipp rattet og brems. Bilen skal gå rett frem.

Hva kan være grunnen til skjevtrekk?

Ulik bremsevirkning på hjulene eller ulikt lufttrykk, spesielt foran.

Vær obs på at veien også kan være skjev eller ha spor noe som kan føre til at bilen trekker mot en side.

Styring

Sjekk at styringen er i orden under kjøring:

Bilen skal gå rett frem når du slipper rattet. I tillegg skal rattet rette seg opp etter sving (selvoppretting).

Hva kan være grunnen til at bilen drar til en side?

Det kan være feil med forstilling og eller hjuloppheng.

Sjekk om bilen er retningsstabil under kjøring:

Bilen skal gå rett frem når man slipper rattet.

Hva kan være grunnen til at den drar til en side?

Det kan være feil med forstilling og eller hjuloppheng.

Lyd- og lyshorn

Sjekk lydhorn og lyshorn:

Tut i rattet og blink med fjernlysene.

Dra blinklysbyteren mot deg for å blinke med fjernlysene.

Sikkerhetsbelter

Sjekk alle sikkerhetsbeltene:

Sjekk at beltene er hele og ikke fliser seg i kantene.

Dra hardt i beltene for å se at beltestrammeren virker.

Slipp beltene og se at de drar seg raskt tilbake i rullene.

Sjekk at bøylen klikker på plass som den skal.

Hva er risikoen med slappe ruller?

Beltestrammingen vil ikke fungere slik den er tiltenkt ved en ulykke.

Lastsikring

Sjekk at bilen er forsvarlig lastet:

Sjekk at det ikke ligger noe løst inne i kupeen eller i bagasjerommet. Eventuelle gjenstander skal sikres på en forsvarlig måte.

Refleksvest

Finn frem refleksvesten:

Skal være innen rekkevidde av førerposisjonen.

Sjekk hvor den befinner seg i din skolebil.

TEMA 6 – VARSELLAMPER

Airbag

Sjekk at varselampe for airbag fungerer:

Sett på tenningen og se at lyset kommer frem.
Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Har det noen betydning for hvilke passasjerer du plasserer i forsetet når bilen har airbag?

Barn i bakovervendt stol skal IKKE sitte foran en aktiv airbag. Den kan slå av ved bruk av nøkkel.
Passasjer foran bør ikke ha høyde under ca 140-150 cm pga airbags treffpunkt.

To- krets bremsesystem

Sjekk at varselampe for to-krets bremsesystem fungerer:

Sett på tenningen og se at lyset kommer frem.
Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Hva gjør du hvis lampa lyser når du kjører?

Stopp og tilkall vei-hjelp! Det er noe galt med bremsene dine.

ABS

Sjekk at varselampe for ABS-bremser fungerer.

Sett på tenningen og se at lyset kommer frem.
Etter en liten stund skal lampa slukke for å vise at alt er i orden.

Er det forsvarlig hvis lampa lyser når du kjører?

Bilen kan kjøres, men den har ikke ABS-bremser.
Bilen må på verksted.

TEMA 7 – BETJENING

Vindusviskere

Sjekk at vindusviskeren fungerer:

Les på bryteren for å finne det du ønsker.
Høydejustering styrer hastighet på viskerne.
Lengdejustering for vask foran og bak i tillegg
til betjening av visker bak.

Hva sjekker du på pussebladene?

Sjekk at gummien sitter fast og om det er noe
mellom gummien og vinduet, f.eks: snø eller
barnåler.

Sjekk at vinduspyleren fungerer:

Les på bryteren for å finne det du ønsker. Dra for å spyle foran. Skyv for å spyle bak.

Varmeapparat

Still inn varmeapparatet slik at du fjerner is og dugg:

Se på bildet hva du skal trykke på.

Still inn slik du vil ha det under kjøring:

Finn en temperatur du synes er behagelig.

Slå på varme i speilene

Se på bilde hva du skal trykke på,
du finner det i bildøren ved siden av
speiljusteringene.

